

Honra el teu pare i a la teva mare

per Pedro Puigvert.

Els primers quatre manaments formen part de la divisió de la taula que té a veure amb la nostra relació amb Déu. Els sis restants tracten de la relació entre els éssers humans.

Això és així si ho contemplem de manera general, perquè parlant estrictament la cambra té una part relativa al nostre deure santificar un dia per a Déu i altra al nostre deure facilitar el repòs als quals estan sota la nostra responsabilitat. Seguidament deuríem preguntar-nos si en la nostra escala de valors posaríem també en primer lloc, en la segona part de la taula, el cinquè manament o potser considerem més important qualsevol dels altres. Però si Déu va considerar que en el primer lloc de les relacions humanes devia estar el manament de la família, significa que li dóna una transcendència cabdal, tot el contrari del que ocorre en la nostra societat avui quan la institució familiar és atacada per molts flancs, a pesar que la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides, de 1948, digui que “la família és la unitat fonamental de la societat”.

I quan va fer aquesta declaració estava pensant que el nucli familiar és el matrimoni compost per un home i una dona, un dret que s'està corrompent en les legislacions d'alguns països a l'ampliar-lo a les parelles homosexuals. Recordem que després de la creació, Déu va descansar i sobre aquesta base va donar el quart manament. A continuació, Déu va establir la família com la unitat bàsica de la nostra societat i per això el cinquè manament és el primer que regula les relacions familiars i, per tant, és prioritari. Quan es desestima la voluntat divina en la societat, veiem les conseqüències: nens que s'escapen de casa afectats pel divorci dels seus pares, seguit moltes vegades per la delinqüència juvenil. La decadència moral d'una societat comença quan els pares perden el control dels seus fills i els fills no respecten als pares. Vegem que significa honrar a pare i mare.

1. Honrar, significa valorar o tenir respecte

El terme honrar no té cap secret. Els nostres pares naturals deuen ser respectats pel fet de ser els nostres progenitors, no perquè mereixin que els respectem a causa de els seus valors, ja que fins i tot devem honrar-los encara que no siguin un model a seguir. Déu ens ensenya que les seves normes per a l'ordenament de la societat no depenen del caràcter del dirigent per a tenir dret a governar o a l'obligació d'obeir-li dels súbdits. Pere va instar als creients que estaven a les portes de la persecució dels governants amb aquestes paraules: “sotmeteu-vos a tota institució humana...honreu al rei” (1 P. 2:13-17), quan en aquesta època el rei era ni més ni menys que Neró. Aquest mateix principi de l'honra es manté per als fills que deuen mostrar-la als seus pares. Pau va ensenyar el mateix: “fills, obeïu als vostres pares en tot, perquè això agrada al Senyor” (Col. 3:20). L'obediència d'aquest manament en la llar té com objectiu aprendre a valorar la vida de tot ser humà des de nens. En una llar on es deshonra als pares per falta de disciplina, on els avis són ridiculitzats, difícilment es corregiran els comentaris despectius sobre el color, l'ètnia, la religió, o la minusvalidesa de les persones.

Molt abans que el nen pensi a trencar algun dels altres manaments, voldrà fer-lo amb el cinquè. Intentarà alliberar-se de la disciplina paterna i, per tant, és el primer que el nen deu aprendre a valorar.

2. Honrar, significa obeir

El cinquè manament ens duu a considerar que els fills devem escoltar el que han de dir-nos els nostres progenitors. No perquè tinguin molts més coneixements que nosaltres quan vam arribar a l'edat adulta, però hi ha una saviesa que es guanya amb l'edat i l'experiència que no deu ser menyspreada.

Honra el teu pare i a la teva mare

per Pedro Puigvert.

És bastant habitual que cada nova generació pensi que els seus pares estan desfasats i que no han d'ensenyar-li gens a la generació més jove i ara amb la informàtica, l'avenc s'ha obert més. D'altra banda, la generació més antiga pensa que la següent no és tan bona com ells quan eren joves i la més jove menysprea a l'anterior per suposar que no sintonitza amb la realitat actual.

No obstant això, devem considerar seriosament el consell bíblic: "Escolta, fill meu, la instrucció del teu pare, i no menyspreïs l'adreça de la teva mare" (Pr. 1:8). Escoltar és honrar. No tenim perquè acceptar tot el que ens diuen ni creure'l o seguir-lo tot, però escoltar i respectar és una forma d'honrar als nostres pares.

Deuríem respectar els punts de vista de la generació anterior encara que no estiguem d'acord amb ells, però sí amb els punts de vista dels pares que es regeixen per les Sagrades Escripures. Actualment hi ha molta sensibilitat sobre l'abús a menors, però cal tenir-la també per l'abús que són sotmesos alguns pares pels seus fills.

Fa alguns mesos apareixia una dona anciana per televisió amb els ulls morats per les pallisses que li donaven la seva filla i el seu gendre, ambdós drogoaddictes (Ex. 21:15-17; Pr. 30:17). El Senyor tracta amb severitat la ruptura d'aquest manament. Notem que una de les característiques dels últims temps és precisament la desobediència als pares (2 Tu. 3:2).

3. Honrar, significa cuidar als pares

Aquest aspecte devem veure'l a la llum del NT.

Els jueus hipòcrites s'aferraven a una tradició per a evitar sostenir als seus pares dient que ho havien destinat com ofrena a Déu, però Jesús els va dir que amb la seva actitud invalidaven el cinquè manament (Mt. 15:4-9).

En 2 Co. 12:14 hi ha una referència a cura dels fills mentre dura la responsabilitat dels pares. Aquests tenen el deure proveir per a ells. Però en 1 Tu. 5:4, Pau subratlla altre aspecte a tenir en compte. El model a seguir està clar: els pares tenen l'obligació divina de cuidar dels seus fills, però quan els fills són adults, les tornes canvien i llavors són els fills els quals tenen la responsabilitat de cuidar als seus pares.

Aquests dos aspectes del pla de Déu no podem passar-los per alt. Quan som joves devem honrar i valorar als nostres pares pel que són. Quan són ancians devem honrar-los pel seu valor com persones fetes a la imatge de Déu. No es tracta de retornar-los els favors que ens han fet en el passat, perquè això seria practicar el que un escriptor crida "l'ètica dels estables de les carreres".

Un cavall victoriós després de guanyar moltes carreres es retira amb honors, però el qual fracassa va a parar a l'escorxador. La cura dels pares és la resposta al manament que ens recorda el valor dels quals Déu va crear a imatge i semblança seva i això és un fort al·legat contra l'eutanàsia.

Conclusió

Aquest és l'únic manament amb una promesa que en Dt. 5:16 és més extensa. Evidentment es tracta d'una promesa general que deu seguir-se, però Déu no està subjecte a ella en cada cas particular. Si els pares aconsellen i els fills accepten la seva saviesa, això els pot salvar de molts perills en la vida.

Honra el teu pare i a la teva mare

per Pedro Puigvert.

Aquest manament ens fa veure que cap ha honorat als seus pares de forma conseqüent i així la llei ens duu a l'Evangeli. Aquest ens assenyala el Calvari, un lloc de renovació i perdó on tots els quals han trencat el cinquè manament poden trobar vida nova per mitjà de Crist el Salvador i a partir d'aquí rebre noves forces per a obeir al Senyor seguint el model que pot donar als nostres fills una llar del que gaudir i uns pares als quals honorar.